

PER PETTERSON

Paarden stelen

Uit het Noors vertaald door
Marianne Molenaar

Vierde druk

Colibri is een imprint van BBNC uitgevers bv, Amersfoort

De vertaalster ontving voor deze vertaling een werkbeurs
van het Nederlands Letterenfonds

Oorspronkelijke titel *Ut og stjæle hester*, verschenen bij
Oktober

Oorspronkelijke tekst © Forlaget Oktober, 2003

Eerste Nederlandstalige uitgave © Marianne Molenaar en
De Geus bv, Breda 2006

Omslagontwerp Multitude

Omslagillustratie © Jean-Marc Caimi/Millennium Images/
Hollandse Hoogte

ISBN 978 94 6237 0388

NUR 302

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op
welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van BBNC uitgevers bv, Amersfoort, Nederland.

info@bbnc.nl

www.bbnc.nl

Voor Trond T.

Begin november. Het is negen uur. De koolmezen vliegen tegen de ruit. Soms fladderen ze duizelig weg na de klap, een andere keer vallen ze op de grond en blijven in de verse sneeuw liggen spartelen voor ze hun vleugels weer uitslaan. Ik weet niet wat ik heb wat zij willen hebben. Ik kijk uit het raam naar het bos. Bij het meer hangt een rood licht boven de bomen. Het begint te waaien. Ik zie de vorm van de wind op het water.

Ik woon nu hier, in een klein huis aan een meer helemaal in het oosten van het land. Er mondt een rivier uit in het meer. Het is een kleine rivier en midden in de zomer voert hij weinig water, maar in de lente en de herfst bruist hij dartel én er zit forel in. Ik heb er al eens een paar gevangen. De monding is hier maar een paar honderd meter vandaan. Vanuit het keukenraam kan ik die plek nog net zien wanneer de bladeren van de berkenbomen zijn gevallen. Zoals nu in november. Er ligt een huisje aan de rivier, als het licht brandt zie ik dat vanaf de

stoep. Er woont een man die ouder is dan ik, schat ik. Tenminste, zo lijkt het. Maar misschien komt dat omdat ik niet doorheb hoe ik er zelf uitzie of is het leven met hem harder omgesprongen dan met mij. Dat is niet onmogelijk. Hij heeft een hond, een bordercollie.

Een stukje verderop op het erf heb ik een voederplankje op een paal voor de vogels. Als het 's morgens licht wordt, zit ik met een kopje koffie aan de keukentafel te kijken hoe ze aan komen fladderen. Ik heb acht verschillende soorten geteld op de plank. Dat zijn er meer dan overal elders waar ik heb gewoond, maar alleen de koolmezen vliegen tegen het raam. Ik heb al op veel verschillende plaatsen gewoond. Nu woon ik hier. Als het licht wordt ben ik al een paar uur wakker. Ik heb de kachel aangemaakt, wat rondgelopen, de krant van gister gelezen, de afwas van gister gedaan, dat was niet veel. Naar de BBC geluisterd. De radio staat het grootste gedeelte van de dag aan. Ik luister naar het nieuws, kan het niet laten, maar ik weet niet langer wat ik ermee moet doen. Ze zeggen dat zevenenzestig jaar niet oud is, tegenwoordig niet meer, en zo voelt het ook niet, ik voel me fit. Maar als ik naar het nieuws luister, neemt dat niet meer dezelfde plaats in mijn leven in. Het verandert mijn kijk op de wereld niet

meer, zoals vroeger. Misschien is er iets mis met het nieuws, met de manier waarop het wordt voorgelezen, misschien is het te veel. Het voordeel van BBC World Service, dat 's morgens vroeg wordt uitgezonden, is dat alles anders klinkt, dat er niets over Noorwegen wordt gezegd en dat ik op de hoogte kan blijven van verhoudingen tussen landen als Jamaica, Pakistan, India en Birma op het gebied van een sport als cricket; een sport die ik nog nooit heb gezien en ook nooit zal zien als het aan mij ligt. Maar het is me opgevallen dat het 'moederland' Engeland voortdurend op zijn kop krijgt. En dat is toch iets.

Ik heb ook een hond. Ze heet Lyra. Wat voor een ras het moet voorstellen, valt moeilijk te zeggen. Dat is ook niet zo belangrijk. We zijn al uit geweest, met de zaklantaarn, hebben het pad genomen dat we altijd nemen, langs het meer waar helemaal aan het uiteinde, daar waar het herfstgele, dode riet stijf langs de oever staat, millimeter dun ijs op het water ligt, en tegen de achtergrond van de donkere hemel erboven viel de sneeuw dicht en volkomen stil en maakte Lyra aan het niezen van plezier. Nu ligt ze vlak bij de kachel te slapen. Het sneeuwt niet meer. Wat later op de dag zal alles weer smelten. Dat zie ik aan de thermometer. De rode kolom klimt met de zon.

Mijn hele leven heb ik ernaar verlangd alleen te zijn op een plek als deze. Hoe fijn het ook was, en dat was niet zelden. Zoveel kan ik wel zeggen. Dat het niet zelden was. Ik heb geluk gehad. Maar zelfs dan, bijvoorbeeld tijdens een omhelzing als iemand me woorden in het oor fluisterde die ik graag wilde horen, kon ik plotseling naar een plek verlangen waar het alleen maar volkomen stil was. Er konden jaren verstrijken zonder dat ik eraan dacht, maar dat wil niet zeggen dat ik er niet naar verlangde. En nu ben ik hier, en het is bijna precies zoals ik me had voorgesteld.

Over nog geen twee maanden is deze eeuw voorbij. Dan is er feest met vuurwerk in het dorp waar ik bij hoor. Daar ga ik niet heen. Ik blijf hier thuis met Lyra, ga misschien even naar het meer om te kijken of het ijs houdt, ik stel me voor dat het tien graden vriest en dat de maan schijnt, en dan zal ik de kachel opstoken en me net dronken genoeg drinken uit een fles die ik in de kast heb staan, en een plaat op mijn oude pick-up leggen met de stem van Billie Holiday bijna als een fluisteren, zoals toen ik haar ergens in de jaren vijftig in het Colosseum in Oslo heb gehoord, zo goed als opgebrand maar desondanks magisch. Als de plaat is afgelopen ga ik naar bed, en ik zal zo diep slapen als maar mo-

gelijk is zonder dood te zijn en wakker worden in een nieuwe eeuw en daar geen enkele betekenis aan hechten. Daar verheug ik me op.

Voorlopig benut ik mijn tijd voor het opknappen van het huis. Er moet heel wat gebeuren, ik heb er niet veel voor betaald. Eerlijk gezegd was ik erop voorbereid met heel wat meer over de brug te moeten komen om me van huis en grond te verzekeren, maar er was niet veel concurrentie. Ik begrijp nu wel waarom, maar het maakt niet uit. Ik ben hoe dan ook tevreden. Ik probeer het meeste zelf te doen, ook al zou ik best een timmerman kunnen betalen – ik ben verre van blut – maar dan zou het te snel gaan. Ik wil er de tijd aan besteden die ervoor nodig is. Tijd is nu belangrijk voor me, stel ik me voor. Niet dat hij snel of langzaam moet gaan, maar puur als tijd, als iets waarin ik leef en wat ik vul met fysieke dingen en activiteiten waarmee ik hem kan indelen, zodat ik me hem bewust wordt en hij niet verdwijnt zonder dat ik het merk.

Er is vannacht iets gebeurd. Ik was naar bed gegaan in het kamertje naast de keuken, waar ik een provisorisch bed onder het raam heb getimmerd, en in slaap gevallen, het was al na twaalf en het was pikdonker buiten, en koud. Dat had ik gemerkt

toen ik een laatste keer naar buiten was gegaan om te wateren achter het huis. Die vrijheid neem ik. Vooral omdat hier voorlopig alleen een buiten-wc is. Er is toch niemand die het ziet. In het westen ligt een dicht bos.

Ik werd wakker van een hoog, scherp geluid dat zich met korte tussenpozen herhaalde, toen werd het stil en toen begon het weer. Ik ging rechtop in bed zitten, deed het raam op een kiertje en keek naar buiten. Een stukje verderop op de weg langs de rivier zag ik in het donker de gele lichtbundel van een zaklantaarn. De persoon die de zaklantaarn vasthield was ongetwijfeld dezelfde als degene die het geluid maakte dat ik hoorde, maar ik begreep niet wat voor geluid het was, hoe hij het voortbracht. Als het al een hij was. Toen zwaaide de lichtbundel doelloos naar links en naar rechts, hulpeloos als het ware, en in een flits zag ik het verweerde gezicht van mijn buurman. Hij had iets in zijn mond wat eruitzag als een sigaar, toen klonk dat geluid weer en ik begreep dat het een hondenfluitje was, ook al had ik zo'n fluitje nog nooit gezien. Hij begon zijn hond te roepen: 'Poker,' riep hij, 'Poker,' – zo heette de hond – 'kom dan, jochie,' riep hij en ik ging weer liggen en deed mijn ogen dicht, maar ik wist dat ik niet meer in slaap zou komen.